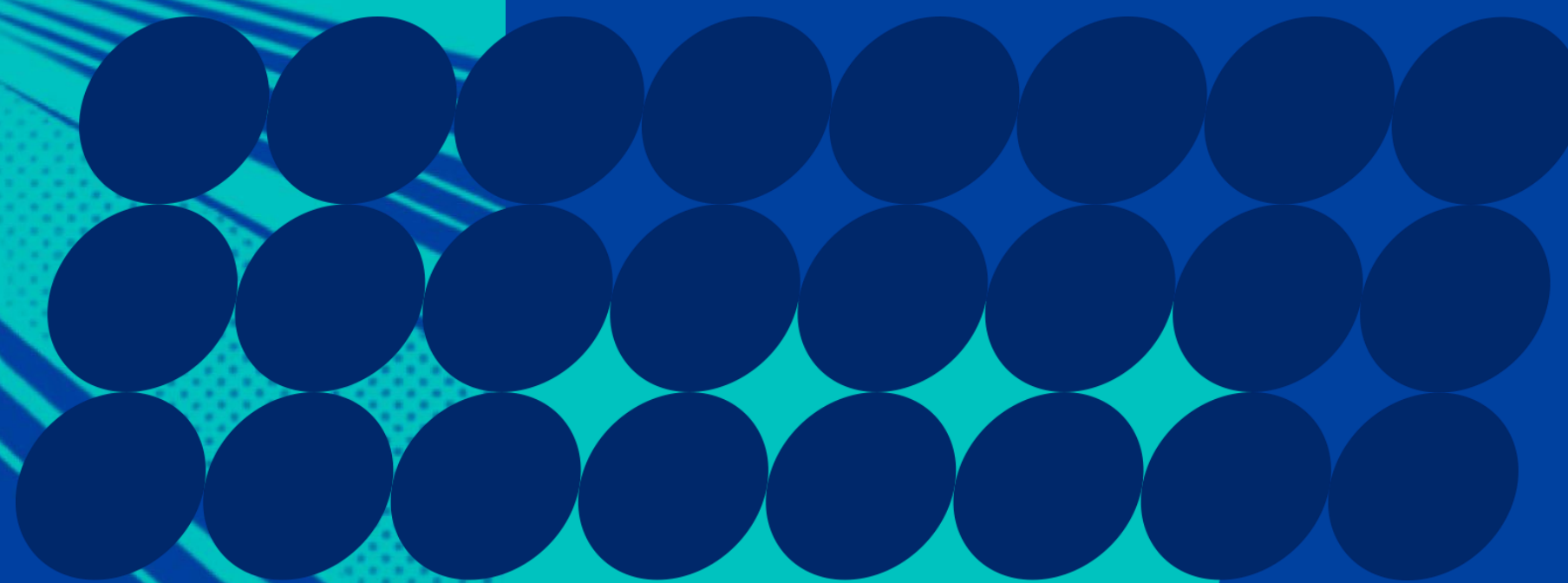
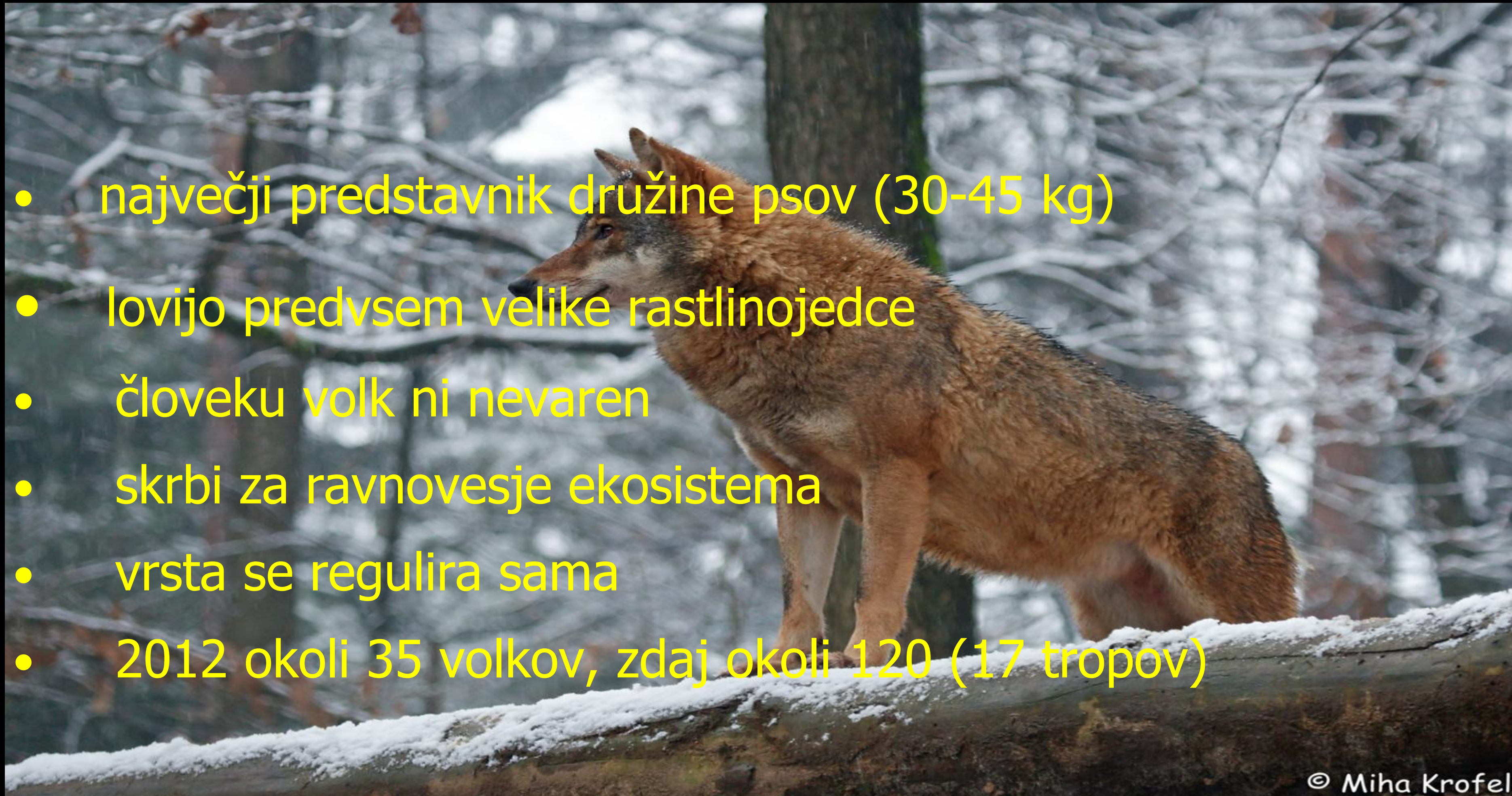

Sodno varstvo volka v Sloveniji

pic

- največji predstavnik družine psov (30-45 kg)
- lovijo predvsem velike rastlinojedce
- človeku volk ni nevaren
- skrbi za ravnovesje ekosistema
- vrsta se regulira sama
- 2012 okoli 35 volkov, zdaj okoli 120 (17 tropov)

Ureditev varstva

Habitatna direktiva je varovala volka po sistemu strogega varstva in prepovedovala vsakršno namerno ujetje, ubitje, vznemirjanje, namerno uničevanje vrst, odvzemanje iz narave, uničevanje počivališč in razmoževališč - odstop od prepovedi možen le ob pogojih, ki jih dokaže država, če:

- obstaja razlog (varstvo živalskih vrst, preprečitev resne škode na premoženju in zdravju ljudi in javna varnost);
- ni druge zadovoljive možnosti;
- odvzem ne škoduje ohranjanju ugodnega stanja populacije;
- je odvzem selektiven odvzem in pod strogo nadzorovanimi pogoji.

Habitatna direktiva spremenjena 2025 – volk nima več strožjega varstva.

137. člen ZON - NVO s statusom v javnem interesu ohranjanja narave pravico zagovarjati ohranjanje narave v vseh upravnih in sodnih postopkih.

Problem – manipulacija na ravni predpisov

Zakon o ohranjanju narave določa, da varstvo zavarovanih živali ureja uredba.

Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah:

- 7. člen (2004) – ob izpolnjenih pogojih se lahko odvzame iz narave na podlagi dovoljenja ministrstva – odločba v upravnem postopku;
- 7a. člen (2005) – poleg tega lahko minister s pravilnikom določi obseg selektivnega in omejenega odvzema živali iz narave, ki se izvede z načrtovano usmrčitvijo (odstrelom) na podlagi strokovnega mnenja Zavoda za varstvo narave in Zavoda za gozdove; kot razlog odstrela je bil v uredbi določen razlog „uravnavanja velikosti vrste z okoljem“;

Po tem se je sprejemal Pravilnik o odvzemu osebkov vrst rjavega medveda (*Ursus arctos*) in volka (*Canis lupus*) iz narave - pogoji niso bili izkazani.

Postopki

- jeseni 2012 pobuda Ustavnemu sodišču za razveljavitev Pravilnik o odvzemu - Ustavno sodišče je odločilo, da pobudniki (NVO s statusom varstva okolja) ne izkazujejo pravnega interesa (odločba U-I-316/12);
- spomladi 2013 pobuda Ustavnemu sodišču – tokrat jo poda NVO s statusom ohranjanja narave) – Ustavno sodišče je odločilo, da pobudnik nima pravnega interesa, ker so bili volkovi že ubiti (odločba U-I-165/13);
- jeseni 2013 ni bil predviden odstrel volka;
- jeseni 2014 ponovno pobuda Ustavnemu sodišču (tako po sprejemu pravilnika) – vložili organizaciji s statusom okolje in narava – Ustavno sodišče je pobudo zavrnilo, ker je ocenilo, da ni pristojno za presojo konkretnega akta (odločba U-I-217/14) – priloga pravilnika ima lastnost posamičnega upravnega akta (pristojno Upravno sodišče);

- Jeseni 2015 vložimo tožbo na Upravno sodišče in začasno odredbo, da se izvajanje Pravilnika o odvzemu ustavi do odločitve sodišča; sodišče začasni odredbi ugodi in ustavi odstrel (novembra); julija 2016 sodišče tožbi ugodi in pravilnik razveljavi (I U 1522/2015);
- To je bila pomembna zmaga nevladnih organizacij in prva te vrste, ker je Upravno sodišče priznalo, da imajo tako NVO s statusom varstva okolja, kot NVO s statusom ohranjanja narave pred sodiščem pravico zastopati volka kot „del narave“, kjer so dejansko uspele zaščititi volka;

Kaj sledi?

- na predlog Ministrstva za okolje in prostor Vlada sprejme oktobra 2016 spremembo Uredbe o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah – namesto pravilnika ministra odtlej odlok vlade;
- Vlada sprejme odlok o odstrelu 2016.

- Zoper odlok smo vložili pobudo za presoji ustavnosti in zakonitosti na Ustavno sodišče in hkrati tudi tožbo na Upravno sodišče (priloga je bila podobna kot pri pravilniku) – Ustavno sodišče je zavrnilo pobudo (U-I-20/17), Upravno sodišče pa je tožbi ugodilo in odlok razveljavilo (I U 168/2017);
- Ne glede na to, pa je vlada sprejela za naslednje leto nov odlok, zoper katerega smo ponovno vložili tožbo na Upravno sodišče in ponovno uspeli (I U 102/2018);
- (2018) je vlada sprejela odlok, vendar ni vključila volkov;
- (2019) Vlada je Državnemu zboru po kratkem postopku v sprejem predlagala Zakon o interventnem odvzemu osebkov vrst rjavega medveda (*Ursus arctos*) in volka (*Canis lupus*) iz narave – zoper zakon smo vložili pobudo za oceno ustavnosti in zakonitosti na Ustavno sodišče, ki je zakon razveljavilo (U-I-213/19); Ustavno sodišče je prvič priznalo NVO s statusom v JI okolje/narava pravni interes za varstvo narave/biodiverzitete.

Od tedaj se izdajajo za odstrel za volka in medveda posamične upravne odločbe.